

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 14.03.2006
COM(2006) 117 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και την
απασχόληση**

Μεταβίβαση επιχειρήσεων – Εξασφάλιση της συνέχειας με μια νέα αρχή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
1.1.	Το ένα τρίτο των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων αντιμετωπίζει την προοπτική της μεταβίβασης	3
1.2.	Οι μεταβιβάσεις ενθαρρύνουν το επιχειρηματικό πνεύμα.....	4
1.3.	Δεν μπορούν όλες οι επιχειρήσεις να μεταβιβάζονται	4
1.4.	... αλλά οι επιτυχείς μεταβιβάσεις προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες για ανάπτυξη και θέσεις απασχόλησης	4
2.	Η εφαρμογή της σύστασης του 1994 από τα κράτη μέλη.....	5
2.1.	Ανεπαρκής πρόοδος	5
2.2.	Δεν καταβάλλονται αρκετές προσπάθειες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων	6
2.3.	Το χρηματοοικονομικό περιβάλλον συχνά δεν είναι ευνοϊκό για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων	7
2.4.	Δεν υπάρχουν σημαντικά προβλήματα για την αναδιάρθρωση μιας επιχείρησης ώστε να προετοιμαστεί η μεταβίβαση.....	7
2.5.	Σήμερα είναι ευκολότερο να οργανωθούν οι μικρές επιχειρήσεις ως εταιρείες περιορισμένης ευθύνης	8
2.6.	Η συνέχιση των προσωπικών εταιρειών μπορεί να εξασφαλιστεί με εταιρική σύμβαση	9
2.7.	Κατάργηση ή μείωση των φόρων κληρονομιάς σε πολλές χώρες.....	9
2.8.	Δεν υπάρχουν πολλές φορολογικές ελαφρύνσεις για την πώληση σε τρίτους.....	10
3.	Συστάσεις για τις μελλοντικές εργασίες	10
3.1.	Πρέπει να δοθεί πολιτική προσοχή τόσο στις μεταβιβάσεις όσο και στις ιδρύσεις επιχειρήσεων	10
3.2.	Εξασφάλιση κατάλληλων χρηματοοικονομικών όρων.....	11
3.3.	Αύξηση της ευαισθητοποίησης, συνυπολογισμός προσωπικών ζητημάτων και υποστήριξη της καθοδήγησης.....	11
3.4.	Οργάνωση διαφανών αγορών για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων	12
3.5.	Εξασφάλιση ότι τα φορολογικά συστήματα είναι φιλικά προς τις μεταβιβάσεις.....	12
3.6.	Δημιουργία των κατάλληλων δομών για την ευρεία εφαρμογή των συστάσεων.....	12

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Το ένα τρίτο των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων αντιμετωπίζει την προοπτική της μεταβίβασης

Το Φεβρουάριο του 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της για τη σύμπραξη της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη και τη απασχόληση¹ και το Νοέμβριο του 2005 προώθησε ένα περιεκτικό πολιτικό πλαίσιο για τις ΜΜΕ, το οποίο αναγνώρισε σαφώς τη σημασία των μεταβιβάσεων επιχειρήσεων.²

Ο πληθυσμός της Ευρώπης γερνά και το δυναμικό για μεταβιβάσεις επιχειρήσεων αυξάνεται. Το ένα τρίτο των επιχειρηματιών της ΕΕ, κυρίως αυτών που διαχειρίζονται οικογενειακές επιχειρήσεις, θα αποσυρθεί κατά τα δέκα επόμενα έτη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, αυτό μπορεί να έχει επιπτώσεις για έως 690.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις και 2,8 εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης κάθε έτος.³ Οι μεταβιβάσεις επιχειρήσεων είναι περίπλοκες και πάρα πολύ συχνά δεν πηγαίνουν καλά, όχι επειδή η επιχείρηση αφ'εαυτής δεν είναι βιώσιμη αλλά ακριβώς λόγω των προβλημάτων κατά τη φάση της μεταβίβασης. Προκειμένου να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, πρέπει να βελτιωθεί το οικονομικό περιβάλλον και τα μέτρα υποστήριξης για τις μεταβιβάσεις.

Η σημασία των μεταβιβάσεων επιχειρήσεων υποστηρίζεται επίσης από τα εθνικά δεδομένα. Για τη **Γερμανία**, αναμένεται ένας όγκος μεταβιβάσεων περίπου 354.000 επιχειρήσεων κατά τα πέντε επόμενα έτη.⁴ Για τη **Γαλλία**, το δυναμικό των μεταβιβάσεων υπολογίζεται σε περίπου 600.000 επιχειρήσεις για την επόμενη δεκαετία.⁵ Για την **Ιταλία** οι προβλέψεις αναφέρουν ότι το δυναμικό των μεταβιβάσεων για την επόμενη δεκαετία ανέρχεται στο 40% του συνόλου των επιχειρήσεων.⁶ Στην **Αυστρία**, το 23% του συνόλου των επιχειρήσεων θα αποτελέσει αντικείμενο μεταβίβασης στην περίοδο 2004-2013.⁷ Στη **Σουηδία**, 45.000 έως 50.000 επιχειρήσεις με υπαλλήλους αναμένουν αλλαγή γενιάς κατά την επόμενη δεκαετία.⁸ Η υπηρεσία μικρών επιχειρήσεων του **Ηνωμένου Βασιλείου** υπολόγισε ότι το ένα τρίτο των ιδιοκτητών ΜΜΕ κινδυνεύει από αποτυχία μεταβίβασης λόγω ηλικίας.⁹ Παρά την έλλειψη πλήρως συγκρίσιμων στοιχείων, οι διαθέσιμες πληροφορίες δείχνουν ότι το φαινόμενο αυτό έχει μεγάλη σημασία για το σύνολο της Ευρώπης.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2005), Συνεργασία για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση. Ένα νέο ξεκίνημα για τη στρατηγική της Λισσαβώνας, Ανακοίνωση προς το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, COM(2005)24.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2005), Εφαρμογή του προγράμματος της Λισσαβώνας. Σύγχρονη πολιτική για τις ΜΜΕ με στόχο την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, COM(2005)551.

³ Προβολές με βάση την έκθεση του προγράμματος BEST για τη μεταβίβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, 2002.

⁴ Institut für Mittelstandsforschung, Bonn, 2005.

⁵ Vilain (2004), Η μεταβίβαση των βιοτεχνικών, εμπορικών και βιομηχανικών ΜΜΕ και των ΜΜΕ του τομέα των υπηρεσιών, γνώμη και έκθεση του οικονομικού και κοινωνικού συμβουλίου.

⁶ Ευρωπαϊκό σεμινάριο για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων, Βιέννη 23 και 24 Σεπτεμβρίου 2002, Τελική έκθεση.

⁷ Mandl, (2004), Μεταβίβαση και διαδοχή επιχειρήσεων στην Αυστρία, πρακτικά του 27^{ου} εθνικού συνεδρίου του ινστιτούτου υποθέσεων μικρών επιχειρήσεων.

⁸ Generationsskiften I företag – Problemanalys av vilka effekter förväntas av kommande generationsskiften företag, 2004.

⁹ Παραδίδοντας τη σκυτάλη – ενθάρρυνση της επιτυχημένης μεταβίβασης επιχειρήσεων – σχετικά στοιχεία και απόψεις των βασικών ενδιαφερομένων, 2004.

1.2. Οι μεταβιβάσεις ενθαρρύνουν το επιχειρηματικό πνεύμα

Στο παρελθόν, οι επιχειρήσεις μεταβιβάζονταν συνήθως στο εσωτερικό της οικογένειας και, κατά κανόνα, αυτές οι μεταβιβάσεις εξελίσσονταν ομαλά. Οι οικογενειακές επιχειρήσεις συντηρούν ένα κάποιο επιχειρηματικό πνεύμα στην κοινωνία και αποτελούν ένα φυσικό εκκολαπτήριο για τους επιχειρηματίες. Γενικά, οι οικογενειακές επιχειρήσεις, με το μακροπρόθεσμο προσανατολισμό τους, αποτελούν ένα σημαντικό στοιχείο σταθερότητας στις οικονομίες μας και είναι η πηγή πολλών γνήσιων εταιρικών πρακτικών κοινωνικής ευθύνης.

Ωστόσο, λόγω της ευρύτερης προσπελασιμότητας της εκπαίδευσης, η σημερινή νέα γενιά έχει ευρύτερες επιλογές και δεν περιορίζεται στη συνέχιση μιας οικογενειακής επιχείρησης. Επιπλέον, οι γονείς έχουν λιγότερα παιδιά και επομένως οι επιχειρηματίες έχουν μικρότερη πιθανότητα εξεύρεσης διαδόχων μέσα στην οικογένεια, δεδομένου μάλιστα ότι το πιο έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον απαιτεί υψηλότερες διευθυντικές και επιχειρηματικές δεξιότητες. Έχοντας υπόψη την κατάσταση αυτή, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό το γεγονός ότι ακόμα οι κόρες συχνά δεν λαμβάνονται υπόψη ως πιθανοί διάδοχοι των (συνήθως ανδρών) ιδιοκτητών των επιχειρήσεων.¹⁰

1.3. Δεν μπορούν όλες οι επιχειρήσεις να μεταβιβάζονται ...

Δεν υπάρχει καμία αντίφαση μεταξύ ενός ορισμένου ποσοστού θανάτων παλαιών εταιριών και αντικατάστασής τους από νέες επιχειρήσεις αφενός και μιας επεκτεινόμενης καινοτόμου οικονομίας αφετέρου. Δεν είναι μεταβιβάσιμη η κάθε επιχείρηση. Η μεταβίβαση μιας επιχείρησης είναι ιδιαίτερο πρόβλημα στους οικονομικούς τομείς που συρρικνώνονται ή στους τομείς που υφίστανται διαρθρωτικές αλλαγές. Επιπλέον, μια μεταβίβαση είναι δυσκολότερη για τις μικρότερες επιχειρήσεις και για τις επιχειρήσεις στις οποίες ο καθιερωμένος ιδιοκτήτης διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο.

Στο μέλλον θα πραγματοποιούνται περισσότερες μεταβιβάσεις σε τρίτους. Ωστόσο, η εύρεση διαδόχου έξω από την οικογένεια δεν είναι εύκολη υπόθεση. Η πιο δραστήρια ομάδα ηλικιών όσον αφορά την ίδρυση επιχειρήσεων θα συρρικνωθεί κατά τις επόμενες δεκαετίες. Εξάλλου, λιγότεροι από τους μισούς Ευρωπαίους θέλουν να είναι αυτοαπασχολούμενοι, ενώ η πλειονότητα προτιμά την ιδιότητα του υπαλλήλου. Επίσης, παρά τα πλεονεκτήματα της ανάληψης μιας έτοιμης επιχείρησης (υπάρχουσα δομή παραγωγής, δίκτυο πελατών, καθιερωμένο όνομα κ.λπ....), ακόμη και αυτοί που ενδιαφέρονται για επιχειρηματική σταδιοδρομία προτιμούν να ιδρύουν μια νέα επιχείρηση.

1.4. ... αλλά οι επιτυχείς μεταβιβάσεις προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες για ανάπτυξη και θέσεις απασχόλησης

Όταν οι επιχειρήσεις αποτυγχάνουν μόνο λόγω των προβλημάτων κατά τη φάση της μεταβίβασης, καταστρέφεται οικονομικό κεφάλαιο όπως η γνώση, οι καθιερωμένες επαφές και άλλα άυλα στοιχεία του ενεργητικού, χάνονται θέσεις απασχόλησης και μειώνεται η οικονομική ανάπτυξη. Η αποτυχία της μεταβίβασης ανταγωνιστικών επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα βλαβερή στις περιφέρειες που πάσχουν ήδη από οικονομική παρακμή ή στις αγροτικές περιοχές, όπου η εξαφάνιση μιας μοναδικής επιχείρησης μπορεί να διαταράξει τον οικονομικό ιστό.

¹⁰ Keese, D. (2002), Geschlechtsspezifische Nachfolgeprobleme in kleinen und mittleren Unternehmen, in: Wirtschaftspsychologie, vol. 4, σ. 34-38.

Οι πιο επιτυχημένες μεταβιβάσεις επιχειρήσεων θα έχουν άμεσα ευεργετικά αποτελέσματα για την οικονομία της Ευρώπης. Οι υπάρχουσες επιχειρήσεις συντηρούν κατά μέσον όρο πέντε θέσεις απασχόλησης, ενώ μια νεοσύστατη επιχείρηση παράγει κατά μέσον όρο δύο θέσεις απασχόλησης.¹¹ Επιπλέον, το ποσοστό επιτυχίας των μεταβιβάσεων είναι υψηλότερο από αυτό των νεοσύστατων επιχειρήσεων.

Η παρούσα ανακοίνωση υπενθυμίζει στα κράτη μέλη τη σημασία των ικανοποιητικών συνθηκών για μεταβιβάσεις επιχειρήσεων. Παρουσιάζει τις προηγούμενες και τις παρούσες προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών για τη διευκόλυνση των μεταβιβάσεων επιχειρήσεων και τονίζει ορισμένες ορθές πρακτικές. Επιπλέον, η ανακοίνωση καταλήγει σε συμπεράσματα σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες πρέπει ακόμη να προβούν τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να εξασφαλιστούν επιτυχέστερες μεταβιβάσεις επιχειρήσεων στο μέλλον.

2. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1994 ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

2.1. Ανεπαρκής πρόοδος

Στην **ανακοίνωσή** της που εξέδωσε **τον Ιούλιο του 1994** η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεσήμανε τέσσερα χαρακτηριστικά προβλήματα των μεταβιβάσεων: (1) Εξασφάλιση της συνέχειας των προσωπικών εταιρειών και των ατομικών επιχειρήσεων· (2) Προετοιμασία των μεταβιβάσεων με την υιοθέτηση της πιο κατάλληλης νομικής μορφής· (3) Ενθάρρυνση των μεταβιβάσεων σε τρίτους και (4) Υποβοήθηση των ενδοοικογενειακών μεταβιβάσεων με τα κατάλληλα φορολογικά μέτρα.¹² Το **Δεκέμβριο του 1994** η Επιτροπή εξέδωσε **σύσταση σχετικά με τη μεταβίβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων**¹³ στην οποία καλούσε τα κράτη μέλη:

- Να ενθαρρύνουν τις πρωτοβουλίες για αύξηση της ευαισθητοποίησης, της πληροφόρησης και της κατάρτισης προκειμένου να εξασφαλιστεί η έγκαιρη προετοιμασία των μεταβιβάσεων επιχειρήσεων.
- Να διαμορφώσουν ένα οικονομικό περιβάλλον ευνοϊκό για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων.
- Να προσφέρουν τις νομικές δυνατότητες για την αναδιάρθρωση μιας επιχείρησης ώστε να προετοιμαστεί μια μεταβίβαση.
- Να θεσπίσουν τις νομικές αρχές που θα εξασφαλίζουν τη συνοχή των εταιρικών σχέσεων και των ατομικών επιχειρήσεων σε περίπτωση θανάτου ενός από τους συνεταίρους ή του ιδιοκτήτη.
- Να βοηθήσουν την επιβίωση των επιχειρήσεων με τους κατάλληλους φόρους κληρονομιάς και δωρεών.
- Να διευκολύνουν τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης σε τρίτους με τους κατάλληλους φορολογικούς κανόνες.

¹¹ Έκθεση του προγράμματος BEST για τη μεταβίβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, Μάιος 2002.

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων. Δράσεις υπέρ των ΜΜΕ, ΕΕ C 204 της 23.7.1994, σ. 1-23.

¹³ Σύσταση της Επιτροπής για τη μεταβίβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ΕΕ L 385 της 31.12.1994, σ. 14-17.

Το 1998 η Επιτροπή, με μια **δεύτερη ανακοίνωση**, ενθάρρυνε τα κράτη μέλη να αυξήσουν τις προσπάθειές τους, ιδίως μέσω της νομοθετικής και διοικητικής απλοποίησης, των αποτελεσματικών φορολογικών μειώσεων και της διευκόλυνσης της πρόσβασης σε χρηματοδοτική στήριξη για την ανάληψη μιας επιχείρησης.¹⁴ Το 2000, μια ομάδα εμπειρογνομόνων που ορίστηκαν από τα κράτη μέλη διαπίστωσε ότι λιγότερο από τις μισές από τις συστάσεις του 1994 είχαν οδηγήσει σε συγκεκριμένα μέτρα. Η ομάδα σύστησε να αυξηθούν οι προσπάθειες για τη δημιουργία θέσεων στην αγορά για μεταβιβάσεις σε τρίτους, να αναπτυχθούν καλύτερα εργαλεία κατάρτισης και να πραγματοποιηθεί περισσότερη έρευνα για τα ζητήματα τα σχετικά με τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων.¹⁵ Ένα **άλλο πρόγραμμα το 2002/03** επιβεβαίωσε την ανεπαρκή εφαρμογή των συστάσεων, υπογράμμισε ότι στις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων πρέπει να δοθεί η ίδια πολιτική προσοχή με τις νεοσύστατες επιχειρήσεις, σύστησε τη διευκόλυνση των μεταβιβάσεων σε τρίτους και ζήτησε περισσότερα μέτρα για να ενθαρρυνθεί ο έγκαιρος προγραμματισμός των μεταβιβάσεων.¹⁶

Σήμερα υπάρχει ακόμη περιθώριο για βελτιώσεις: Όπως φαίνεται στον συνημμένο πίνακα, μόνο σε περίπου 55% των τομέων των συστάσεων του 1994 εφαρμόζονται σχετικά μέτρα (60% στα παλαιά κράτη μέλη, 45% στα νέα, κάθε στήλη αντιπροσωπεύει μια σύσταση του 1994.) Στα νέα κράτη μέλη φαίνεται ότι υπάρχουν αποτελεσματικότερες λύσεις σχετικά με τα ζητήματα εταιρικού δικαίου, ίσως επειδή σε πολλές από αυτές τις χώρες οι νόμοι σχετικά με τις επιχειρήσεις συντάχθηκαν πολύ πρόσφατα και μπόρεσαν να βασιστούν σε αποτελεσματικά παραδείγματα. Τα παλαιά κράτη μέλη έχουν σχετικά περισσότερα μέτρα υποστήριξης σε ισχύ, είναι πιο ενεργά όσον αφορά την αύξηση της ευαισθητοποίησης και παρέχουν καλύτερο περιβάλλον για τις πωλήσεις στους υπαλλήλους.¹⁷

2.2. Δεν καταβάλλονται αρκετές προσπάθειες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων

Οι προετοιμασίες για μια μεταβίβαση είναι πολύπλοκες και χρονοβόρες και, επίσης, συχνά αναβάλλονται λόγω των πιεστικών αναγκών της καθημερινής λειτουργίας των επιχειρήσεων. Ιδιαίτερα οι ιδρυτές των επιχειρήσεων χρονοτριβούν μερικές φορές όσον αφορά τον προγραμματισμό της μεταβίβασης, επειδή φοβούνται ότι η παράδοση του ελέγχου της επιχείρησης θα εξασθενίσει την κοινωνική θέση τους και το ρόλο τους στην οικογένειά τους.

Οι μισές περίπου χώρες της ΕΕ θέσπισαν μέτρα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης ή έχουν υπηρεσίες που παρέχουν πληροφορίες και κατάρτιση σχετικά με τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων (πίνακας, στήλη 2). Δεδομένης όμως της καίριας σημασίας αυτού του ζητήματος, υπάρχουν ακόμη πολλά που πρέπει να γίνουν. Τα σχετικά μέτρα θα είναι ιδιαίτερα επιτυχή εάν στοχεύουν στις ατομικές επιχειρήσεις, όπως **στις Κάτω Χώρες και στην Αυστρία**, όπου τα εμπορικά επιμελητήρια έστειλαν στους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων που ήταν μεγαλύτεροι από μια ορισμένη ηλικία επιστολές που υπογράμμιζαν την ανάγκη της έγκαιρης προετοιμασίας για τη μεταβίβαση.

¹⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μεταβίβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ΕΕ C 93 της 28.3.1998, σ. 2-21.

¹⁵ Έκθεση του προγράμματος BEST για τη μεταβίβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, Μάιος 2002.

¹⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2003), Τελική έκθεση του προγράμματος MAP 2002, Αύγουστος 2003.

¹⁷ Οι εκτιμήσεις αυτές πρέπει να αντιμετωπίζονται με κάποια επιφύλαξη, επειδή η αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέτρων δεν είναι συγκρίσιμη.

Είναι επίσης απαραίτητο να αυξηθεί η συνειδητοποίηση μεταξύ των δυνητικών νέων επιχειρηματιών ότι η ανάληψη μιας υπάρχουσας επιχείρησης μπορεί σε πολλές περιπτώσεις να είναι μια καλή εναλλακτική λύση αντί για την ίδρυση μιας νέας.

2.3. Το χρηματοοικονομικό περιβάλλον συχνά δεν είναι ευνοϊκό για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων

Μια μεταβίβαση απαιτεί γενικά περισσότερα οικονομικά κεφάλαια από την ίδρυση μιας επιχείρησης δεδομένου ότι πρέπει να πληρωθούν όχι μόνο τα υλικά και χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία αλλά και οι σχέσεις με τους πελάτες, οι προμηθευτές, η εμπορική φήμη, οι προσδοκίες για μελλοντικές προσόδους κ.λπ. Τα χρηματοδοτικά μέσα που είναι σχεδιασμένα για να χρηματοδοτούν νεοσύστατες επιχειρήσεις δεν είναι πάντα επαρκή για να χρηματοδοτήσουν μια μεταβίβαση.

Όταν μια μικρή επιχείρηση μεταβιβάζεται σε έναν ιδιώτη ή σε μια άλλη μικρή επιχείρηση, συχνά δεν υπάρχει καμία σημαντική εμπράγματη ασφάλεια και η εξόφληση του χρέους του σχετικού με τη μεταβίβαση εξαρτάται απλώς από τις ταμειακές ροές της επιχείρησης. Επομένως, είναι απαραίτητη η διεξοδική αξιολόγηση της κατάστασης της επιχείρησης, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα σχετικά υψηλές δαπάνες συναλλαγής. Οι τράπεζες θεωρούν συχνά ότι οι δαπάνες και οι κίνδυνοι είναι δυσμενείς σε σχέση με τον όγκο της χρηματοδότησης, ιδιαίτερα για τις μικρότερες επιχειρήσεις.

Για τις μέσου μεγέθους επιχειρήσεις η κατάλληλη χρηματοδοτική λύση θα είναι συχνά ένας συνδυασμός χρηματοδότησης μετοχικού κεφαλαίου, ενδιάμεσης χρηματοδότησης και δανείου, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών και τα όρια των δυνατοτήτων αποπληρωμής της επιχείρησης. Μερικές φορές δεν βρίσκεται έγκαιρα μια εξατομικευμένη λύση για τη διατήρηση μιας βιώσιμης επιχείρησης. Η Επιτροπή πρότεινε, μέσω του νέου προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, την υποστήριξη της άμεσης παροχής οιονεί μετοχικού κεφαλαίου (ενδιάμεση χρηματοδότηση) και την παροχή εγγύησης για να επιμεριστεί ο κίνδυνος των σχετικών συναλλαγών. Επιπλέον, η πρωτοβουλία της Επιτροπής “Κοινοί ευρωπαϊκοί πόροι για τις μικροεπιχειρήσεις και τις μεσαίες επιχειρήσεις” θα βοηθήσει τις αρχές τις αρμόδιες για τα προγράμματα συνοχής να γεφυρωθούν τα χάσματα στην παροχή υπηρεσιών χρηματοοικονομικής τεχνικής.

Για να υποστηριχθεί η χρηματοδότηση των μεταβιβάσεων στο **Βέλγιο** και στο **Λουξεμβούργο** παρέχονται δάνεια με μειωμένο επιτόκιο, ενώ στη **Δανία**, στη **Γαλλία** και στην **Αυστρία** υπάρχουν εγγυήσεις δανείων που μειώνουν τα ασφάλιστρα κινδύνου. Στην **Ιρλανδία** παρέχονται φορολογικές ελαφρύνσεις για τις επενδύσεις, όπου περιλαμβάνονται οι μεταβιβάσεις επιχειρήσεων. Πιο έμμεσα μέτρα είναι οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών και οι βάσεις δεδομένων που διατηρούν οι τράπεζες, με τις οποίες μπορεί να εκτιμηθεί καλύτερα η αξία μιας επιχείρησης. Από τις χώρες της ΕΕ25, λιγότερες από τις μισές παρέχουν κάποια άμεση ή έμμεση χρηματοδοτική συνδρομή που στοχεύει στην προώθηση των μεταβιβάσεων επιχειρήσεων (πίνακας, στήλη 3). Σπάνια υπάρχουν εξατομικευμένα μέτρα για τις μεταβιβάσεις· συνήθως, η υποστήριξη για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των μεταβιβάσεων.

2.4. Δεν υπάρχουν σημαντικά προβλήματα για την αναδιάρθρωση μιας επιχείρησης ώστε να προετοιμαστεί η μεταβίβαση

Ιδιαίτερα στις μικρότερες επιχειρήσεις, ο δεσμός μεταξύ της επιχείρησης και του καθιερωμένου επιχειρηματία είναι συχνά στενός και, επομένως, πριν από τη μεταβίβαση

πρέπει να αλλάξει η διάρθρωση της επιχείρησης. Επίσης, ο νέος επιχειρηματίας ενδέχεται να αισθανθεί την ανάγκη να αλλάξει η νομική δομή προκειμένου να την προσαρμόσει στις νέες διαδικασίες λήψης αποφάσεων ή στους νέους ιδιοκτήτες/διευθυντές. Μια επιτυχής μεταβίβαση εμποδίζεται σε μεγάλο βαθμό εάν για μια αλλαγή της νομικής δομής απαιτείται η παύση της λειτουργίας της επιχείρησης.

Στη μεγάλη πλειονότητα των χωρών της ΕΕ υπάρχουν μέτρα που επιτρέπουν την αλλαγή της νομικής μορφής, και ειδικότερα τη μετατροπή μιας επιχείρησης σε κεφαλαιουχική εταιρεία (πίνακας, στήλη 4). Αυτές οι προβλέψεις για αλλαγή της νομικής μορφής είτε περιλαμβάνονται ρητά στη νομοθεσία είτε προκύπτουν από τις γενικές νομικές αρχές.

Η νομική αναδιάρθρωση μιας εταιρείας μπορεί να οδηγήσει σε φορολογικές επιβαρύνσεις (π.χ. φόρος κερδών κεφαλαίου, φόρος εταιριών) ή στην πληρωμή τελών εγγραφής σε μητρώα ή τελών χαρτοσήμου. Η οδηγία 90/434/ΕΟΚ του Συμβουλίου (“οδηγία για τις συγχωνεύσεις”) προβλέπει την αναβολή της φορολογίας κερδών κεφαλαίου αλλά εφαρμόζεται μόνο στις διασυνοριακές αναδιαρθρώσεις και όχι σε αποκλειστικά εγχώριες πράξεις αναδιάρθρωσης ή στη μετατροπή μιας ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Επιπλέον, οι φορολογικές ελαφρύνσεις υπόκεινται σε ορισμένους όρους, π.χ. τα μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να παραμείνουν συνδεδεμένα με μόνιμη εγκατάσταση στο κράτος μέλος της μεταβιβάζουσας επιχείρησης. Τέλος, η εν λόγω οδηγία δεν καλύπτει τους έμμεσους φόρους μεταβίβασης όπως τα τέλη χαρτοσήμου επί της μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας. Αυτοί οι τελευταίοι φόροι επισημάνθηκαν από τη μελέτη της φορολογίας των εταιρειών του 2001¹⁸ ως σημαντικό εμπόδιο για την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων, δεδομένου ότι μπορούν να ανέλθουν έως το 10% της αξίας της ακίνητης περιουσίας. Ένας σχετικά μεγάλος αριθμός χωρών αναφέρει ορισμένες διατάξεις για την ελάφρυνση αυτών των επιβαρύνσεων στο πλαίσιο μιας μεταβίβασης (πίνακας, στήλη 5).

2.5. Σήμερα είναι ευκολότερο να οργανωθούν οι μικρές επιχειρήσεις ως εταιρείες περιορισμένης ευθύνης

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης προσφέρει διάφορα πλεονεκτήματα για τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης. Οι εταιρείες αυτές είναι νομικά ανεξάρτητες από τον ιδιοκτήτη και δεν παύουν να υπάρχουν όταν πεθαίνει ο ιδιοκτήτης. Επιπλέον, η δομή τους διευκολύνει τη διανομή των μετοχών στους κληρονόμους ανάλογα με το μερίδιό τους στην κληρονομιά και παρέχει τη δυνατότητα επαναγοράς των μετοχών ώστε να συγκεντρωθεί η ισχύς λήψης αποφάσεων και να εξαγοραστεί το μερίδιο των κληρονόμων που δεν ενδιαφέρονται για την επιχείρηση.

Για τις μικρές επιχειρήσεις, οι διαδικασίες διοίκησης των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης που υπόκεινται σε αυστηρές κανονιστικές ρυθμίσεις ενδέχεται να είναι υπερβολικά επαχθείς (π.χ. η απαίτηση για ελάχιστο αριθμό μετόχων, τα υψηλά κατώτατα όρια για τις κεφαλαιουχικές απαιτήσεις, η ανάγκη ύπαρξης εποπτικού συμβουλίου, οι διατυπώσεις για τη σύγκληση συνεδριάσεων και οι απαιτήσεις σχετικά με τους λογαριασμούς, τους λογιστικούς ελέγχους και την υποβολή εκθέσεων). Δεκατέσσερις χώρες της ΕΕ αναφέρουν ειδικές απλοποιήσεις για τις μικρές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (πίνακας, στήλη 6).

¹⁸

SEC (2001) 1681, Φορολογία επιχειρήσεων στην εσωτερική αγορά.

Σε σύγκριση με την κατάσταση όπως ήταν την εποχή που εκδόθηκε η σύσταση της Επιτροπής, τώρα είναι δυνατό στις περισσότερες χώρες να συσταθεί μια μικρή επιχείρηση ως εταιρία περιορισμένης ευθύνης ή ακόμη και ως ανώνυμη εταιρεία με μόνο ένα ή το πολύ δύο μέλη - μια εξέλιξη που αποτελεί σαφή βελτίωση. Σε διάφορες χώρες έχουν θεσπιστεί απλοποιήσεις, π.χ. σχετικά με τη λογιστική, ειδικά για τις πιο μικρές επιχειρήσεις και για τις επιχειρήσεις χωρίς εμπορεύσιμες μετοχές (πίνακας, στήλη 7).

2.6. Η συνέχιση των προσωπικών εταιρειών μπορεί να εξασφαλιστεί με εταιρική σύμβαση

Γενικά, οι προσωπικές εταιρείες διαλύονται με το θάνατο ενός από τους εταίρους αλλά είναι γενικά δυνατό να εξασφαλιστεί η συνέχιση της εταιρείας με μια κατάλληλα συνταγμένη εταιρική σύμβαση η οποίας επίσης θα υπερισχύει έναντι της ατομικής βούλησης ενός εταίρου σε περίπτωση αντιφάσεων μεταξύ των δύο (πίνακας, στήλη 8).

Εάν μια επιχείρηση κληρονομείται από περισσότερους από έναν κληρονόμους μπορεί να υπάρξει διάσταση απόψεων ως προς το εάν η επιχείρηση πρέπει να συνεχιστεί ή να εκκαθαριστεί. Στη **Λετονία** και την **Αυστρία** δεν είναι υποχρεωτικό να πρέπει να αποφασίσουν όλοι οι κληρονόμοι μαζί σχετικά με τη συνέχεια της επιχείρησης, ενώ ακόμη και στις λίγες χώρες όπου αρκεί μια απόφαση της πλειοψηφίας, πρέπει να πληρούνται ορισμένοι όροι. Γενικά, τα νομικά συστήματα δίνουν περισσότερη σημασία στα δικαιώματα των επιμέρους κληρονόμων παρά στη συνέχιση των επιχειρήσεων (πίνακας, στήλη 9).

Ένας τρόπος εξασφάλισης της συνέχισης της επιχείρησης σε περίπτωση θανάτου του ιδιοκτήτη είναι τα σύμφωνα διαδοχής. Αν και τα σύμφωνα αυτά έχουν αποδειχθεί χρήσιμα σε μερικές χώρες, ακόμη δεν επιτρέπονται σε έναν σχετικά μεγάλο αριθμό άλλων χωρών, και μόνο η **Ισπανία**, η **Γαλλία**, η **Λετονία**, η **Ουγγαρία**, η **Μάλτα**, η **Αυστρία** και η **Φινλανδία** ανέφεραν ότι μπορούν να συνάπτονται τέτοια σύμφωνα.

2.7. Κατάργηση ή μείωση των φόρων κληρονομιάς σε πολλές χώρες

Όταν οι φόροι κληρονομιάς αφαιρούν ρευστότητα και περιουσιακά στοιχεία από τις επιχειρήσεις, τα βραχυπρόθεσμα φορολογικά έσοδά τους μπορούν να υπερκαλύπτονται από τις μακροπρόθεσμες απώλειες εσόδων λόγω της διακοπής της λειτουργίας των επιχειρήσεων. Η **Εσθονία**, η **Ιταλία**, η **Κύπρος**, η **Σλοβακία** και η **Σουηδία** έχουν καταργήσει τους φόρους κληρονομιάς. Στην **Ισπανία**, την **Ιρλανδία** και τη **Φινλανδία** η φορολογική βάση μπορεί να μειωθεί εάν η μεταβιβαζόμενη επιχείρηση διατηρηθεί σε λειτουργία για αρκετά έτη. Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** η μεταβίβαση επιχειρηματικών περιουσιακών στοιχείων μπορεί να απαλλαγεί εντελώς από τους φόρους. Άλλες χώρες παρέχουν αφορολόγητα ποσά ή άλλες φορολογικές ελαφρύνσεις. Σε 21 χώρες ο φόρος κληρονομιάς για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων έχει καταργηθεί ή προβλεπεται προνομιακή μεταχείριση για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης (πίνακας, στήλη 10).

Εκτός από τις μειώσεις του φορολογικού χρέους, η διαρροή περιουσιακών στοιχείων μπορεί επίσης να αποτραπεί με τη δυνατότητα αναβολής των πληρωμών των φόρων κληρονομιάς ή/και με την κατανομή των πληρωμών σε μεγαλύτερη χρονική περίοδο. Τέτοιες δυνατότητες αναφέρθηκαν από 18 χώρες (πίνακας, στήλη 11).

2.8. Δεν υπάρχουν πολλές φορολογικές ελαφρύνσεις για την πώληση σε τρίτους

Για να μην αποθαρρύνεται η μεταβίβαση σε τρίτους, τα φορολογικά συστήματα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι τα φορολογήσιμα κέρδη από μια πώληση αντιπροσωπεύουν αύξηση της αξίας που έχει πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια μιας μεγάλης χρονικής περιόδου. Λιγότερες από τις μισές χώρες έχουν εφαρμόσει λύσεις για την αποφυγή υπερβολικής προοδευτικής φορολογίας του ατομικού εισοδήματος από τέτοια κέρδη (πίνακας, στήλη 12), π.χ. φορολογικές απαλλαγές (μέχρι ένα ορισμένο κατώτατο όριο) στη **Γαλλία** και την **Ιρλανδία**, μείωση των φορολογικών συντελεστών (**Βέλγιο, Γερμανία, Αυστρία**) ή φθίνουσες ελαφρύνσεις (**Ηνωμένο Βασίλειο**). Συχνά αυτές οι παροχές υπόκεινται σε ειδικούς όρους (ελάχιστη ηλικία του πωλητή, η ειδική φορολογική μεταχείριση μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο μία φορά).

Μια μεταβίβαση με πώληση μπορεί να αποκαλύψει φορολογητέα αποθεματικά. Λίγες μόνο χώρες προβλέπουν ειδικές φορολογικές ελαφρύνσεις σε περιπτώσεις όπου οι εισπράξεις από μια πώληση επανεπενδύονται σε άλλη επιχείρηση. Ορισμένες παλαιότερες ελαφρύνσεις έχουν μάλιστα καταργηθεί (πίνακας, στήλη 13). Αν και η οδηγία για τις συγχωνεύσεις προβλέπει τη μεταφορά των αποθεματικών, το πεδίο κάλυψης της οδηγίας περιορίζεται στη διασυννοριακή αναδιάρθρωση (βλέπε παραπάνω). Επιπλέον, η οδηγία αποκλείει, για παράδειγμα, τις μεταβιβάσεις όπου περισσότερο από το 10% της αξίας έχει τη μορφή μετρητών.

Εάν δεν μπορεί να βρεθεί διάδοχος από την οικογένεια, η μεταβίβαση στους υπαλλήλους εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό τη συνέχιση της επιχείρησης. Ωστόσο, λίγα μόνο κράτη μέλη ενθαρρύνουν τέτοιες μεταβιβάσεις με ειδικές ελαφρύνσεις του φόρου εισοδήματος (πίνακας, στήλη 14). Όπου υπάρχουν τέτοια μέτρα, είναι σχεδιασμένα για τη γενική προώθηση της οικονομικής συμμετοχής των υπαλλήλων και όχι για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων.

3. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Όταν η πρόοδος είναι ανεπαρκής, οι ακόλουθες συστάσεις ενισχύουν τις συστάσεις του 1994, ενώ άλλες συστάσεις αντικατοπτρίζουν τις αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας.

3.1. Πρέπει να δοθεί πολιτική προσοχή τόσο στις μεταβιβάσεις όσο και στις ιδρύσεις επιχειρήσεων

Δεδομένου ιδιαίτερα ότι οι μεταβιβαζόμενες επιχειρήσεις έχουν, κατά μέσον όρο, υψηλότερο ποσοστό επιτυχίας και δημιουργούν περισσότερες θέσεις απασχόλησης από τις ιδρύσεις επιχειρήσεων, η διαδοχή ή η εξαγορά μιας υπάρχουσας επιχείρησης πρέπει να προωθείται συστηματικά ως εναλλακτική λύση αντί για την ίδρυση νέας. Σε κάθε περίπτωση όπου προωθούνται οι ιδρύσεις επιχειρήσεων πρέπει να εξετάζεται εάν η ίδια πρωτοβουλία μπορεί επίσης να εφαρμοστεί στις μεταβιβάσεις. Σε ορισμένες χώρες η ενθάρρυνση περισσότερων ιδρύσεων επιχειρήσεων μπορεί σήμερα να φαίνεται πιο επείγουσα ανάγκη, αλλά οι συνθήκες που βοηθούν τη συνέχιση επιχειρήσεων αποτελούν επίσης ερέθισμα για την επιχειρηματική πρωτοβουλία.

3.2. Εξασφάλιση κατάλληλων χρηματοοικονομικών όρων

Η προώθηση της διαδοχής αφορά ιδιαίτερα τη χρηματοδότηση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων. Τα μέσα εκκίνησης, τα δάνεια και οι εγγυήσεις πρέπει να διατίθενται όχι μόνο για τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης αλλά και για την ανάληψη επιχειρήσεων που ήδη υπάρχουν. Το μέγεθος των μέσων πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι οι μεταβιβάσεις επιχειρήσεων απαιτούν συχνά περισσότερη χρηματοδότηση από τις ιδρύσεις.

Δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας των μεταβιβάσεων σε τρίτους, οι εγγυήσεις για τις επενδύσεις επενδυτικών ταμείων με τη μορφή μετοχικού κεφαλαίου ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου σε ΜΜΕ πρέπει να περιλαμβάνουν τις επενδύσεις τοπικών ή περιφερειακών επενδυτικών ταμείων που παρέχουν κεφάλαιο εκκίνησης ή/και κεφάλαιο κατά τη φάση έναρξης, καθώς και ενδιάμεση χρηματοδότηση, για να μειωθούν οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ λόγω της οικονομικής δομής τους, καθώς και αυτές που προκύπτουν από τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων (από αυτή την άποψη δείτε το άρθρο 18:2 του προτεινόμενου προγράμματος για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα που είναι σήμερα υπό συζήτηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο).

3.3. Αύξηση της ευαισθητοποίησης, συνυπολογισμός προσωπικών ζητημάτων και υποστηρικτική καθοδήγηση

Πολλές αποτυχίες θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί εάν οι μεταβιβάσεις είχαν προγραμματιστεί έγκαιρα και είχαν αναζητηθεί εξειδικευμένες συμβουλές. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποστηρίζουν ή να διοργανώνουν δραστηριότητες (π.χ. οργανωμένες από τα εμπορικά επιμελητήρια) που θα βοηθούν τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για έγκαιρη προετοιμασία. Τα κράτη μέλη πρέπει ιδιαίτερα να εξετάσουν τις άμεσες προσεγγίσεις όπως οι προσωπικές επιστολές σε ιδιοκτήτες επιχειρήσεων που είναι μεγαλύτεροι από μια ορισμένη ηλικία. Επιπλέον, σημαντικοί συνομιλητές των μικρών επιχειρήσεων (όπως φορολογικοί σύμβουλοι, λογιστές, τράπεζες κ.λπ.) πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις εκστρατείες αύξησης της ευαισθητοποίησης.

Ιδιαίτερα για τους ιδρυτές είναι δύσκολο από ψυχολογική άποψη να παραδίνουν την επιχείρησή τους και να βλέπουν τις αλλαγές που εισάγονται από το νέο ιδιοκτήτη. Η καθοδήγηση της διαδικασίας μεταβίβασης από ουδέτερους και ενημερωμένους τρίτους μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση τέτοιων δυσκολιών. Τα κράτη μέλη πρέπει να προωθούν ενεργά και να υποστηρίζουν τα σχέδια καθοδήγησης που παρέχονται π.χ. από τα εμπορικά και βιοτεχνικά επιμελητήρια και παρόμοιες οργανώσεις.

Όπως ζήτησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή θα εξετάσει τη δρομολόγηση του πιλοτικού σχεδίου “Μετάδοση δεξιοτήτων μέσω της εποπτείας στις ΜΜΕ” για να βελτιωθεί η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού με τον καθορισμό αρχών για ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα κατάρτισης και καθοδήγησης που θα περιλαμβάνει τη μεταφορά γνώσεων και βασικών δεξιοτήτων που έχουν ουσιαστική σημασία για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων.¹⁹

¹⁹ Γραμμή αναφοράς του προϋπολογισμού 02 02 03 03 του ΕΚ, πιλοτικό σχέδιο κατά την έννοια του άρθρου 49(2) του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου της 25.6. 2002 για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1.

3.4. Οργάνωση διαφανών αγορών για τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων

Για να διευκολυνθούν οι μεταβιβάσεις σε τρίτους πρέπει να ενισχυθούν οι γνωριμίες μεταξύ των πιθανών αγοραστών και των πωλητών με την δημιουργία και την υποστήριξη αμερόληπτων υπηρεσιών για τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να μην περιορίζονται στη δημιουργία βάσεων δεδομένων για τις μεταβιβάσιμες επιχειρήσεις, αλλά να περιλαμβάνουν μια πλήρη υπηρεσία διαμεσολάβησης που θα εγγυάται τακτοποιημένες και καλά διαρθρωμένες μεταβιβάσεις στο πνεύμα της εταιρικής σχέσης.

Το σχέδιο MAP του 2004 με τίτλο “Ενθάρρυνση των διαφανών αγορών για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων ” εξετάζει τις ορθές πρακτικές των υπαρχόντων συστημάτων επαφών μεταξύ αγοραστών και πωλητών για τη μεταβίβαση ΜΜΕ σε τρίτους. Για παράδειγμα, **στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες και την Αυστρία** υπάρχουν αγορές που συντηρούνται από τα εμπορικά επιμελητήρια ή παρόμοια αμερόληπτα ιδρύματα.

3.5. Εξασφάλιση ότι τα φορολογικά συστήματα είναι φιλικά προς τις μεταβιβάσεις

Σε ορισμένες χώρες οι φόροι κληρονομιάς και δωρεών έχουν μεταρρυθμιστεί για να διευκολύνουν τις μεταβιβάσεις στο εσωτερικό της οικογένειας. Όσον αφορά τους φόρους που έχουν επιπτώσεις στη μεταβίβαση σε τρίτους, δηλ. το φόρο ατομικού εισοδήματος, το φόρο εταιριών και τους, φόρους κερδών κεφαλαίου, φαίνεται ότι λίγες μόνο χώρες ακολουθούν τις συστάσεις του 1994, και σε μερικές περιπτώσεις κάποια μέτρα έχουν καταργηθεί. Συνιστάται η χορήγηση (μερικής) απαλλαγής φόρου εισοδήματος για τα κέρδη από την πώληση μιας επιχείρησης εάν ο ιδιοκτήτης πλησιάζει την ηλικία συνταξιοδότησης, καθώς επίσης και ειδικών ελαφρύνσεων για τις εισπράξεις που επανεπενδύονται σε άλλη επιχείρηση ή χρησιμοποιούνται για να χρηματοδοτήσουν τη συνταξιοδότηση του ιδιοκτήτη της επιχείρησης.

Πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να ενθαρρυνθεί η πώληση των επιχειρήσεων στους υπαλλήλους. Συγκεκριμένα, σε μερικές χώρες έχουν χρησιμοποιηθεί επιτυχώς οι φορολογικές απαλλαγές για τις επενδύσεις από τους υπαλλήλους στις επιχειρήσεις τους (π.χ. σχέδια αποταμίευσης με ευνοϊκή φορολογία, σχέδια διανομής μετοχών και σχέδια προαιρετικής αγοράς μετοχών).

3.6. Δημιουργία των κατάλληλων δομών για την ευρεία εφαρμογή των συστάσεων

Μόνο τα κράτη μέλη, οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές υπηρεσίες και οι οργανισμοί υποστήριξης των επιχειρήσεων μπορούν να δημιουργήσουν τους όρους για την επιτυχία των μεταβιβάσεων επιχειρήσεων. Εκτός από τις μεταρρυθμίσεις των νόμων και των κανονισμών, εξίσου σημαντική θα είναι η εφαρμογή μιας υποδομής υποστήριξης που θα απευθύνεται στις εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη που θα αντιμετωπίσουν την προοπτική της μεταβίβασης κατά τα επόμενα έτη. Η υποδομή αυτή θα περιλαμβάνει τη διανομή πληροφοριών στα στελέχη της διοίκησης και τους παρόχους υποστήριξης, την εκπαίδευση των εκπαιδευτών, την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, τη δημιουργία πακέτων εργαλείων και πολλές σχετικές δραστηριότητες.

Εφαρμογή της σύστασης του 1994²⁰

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Χώρα	Αύξηση της Χεωασθητοποίησης	Χρηματοπιστωτικό περιβάλλον	Αλλαγή νομικής μορφής	Φορολογικά ουδέτερη αναδιάρθρωση	Απλοποίηση MME/AE	ΕΠΕ με ένα μέλος	Νομική αρχή της συνέχισης	Όχι απαίτηση ομοφωνίας	Μείωση φόρου κληρονομιάς	Αναβολή φόρου κληρονομιάς	Φορολογική ελάφρυνση συνταξιοδότησης	Φορολογική ελάφρυνση επανεπένδυσης	Φορολογική ελάφρυνση πώλησης στους υπαλλήλους	Σύνολο + ή (+)
B	+	+	+	+	+	Ø	+	Ø	+	(+)	+	+	(+)	11
CZ	-	-	+	(+)	+	Ø	(+)	Ø	(+)	(+)	+	+	Ø	8
DK	-	+	(+)	+	+	+	+	-	+	Ø	+	Ø	+	9
D	+	+	+	+	+	+	+	Ø	+	+	+	+	Ø	11
EE	Ø	Ø	+	-	-	+	-	-	+	+	Ø	Ø	Ø	4
EL	-	-	-	-	-	-	-	-	(+)	+	-	-	-	2
E	(+)	-	+	-	+	+	(+)	-	+	+	-	+	(+)	9
F	+	+	+	+	-	+	-	-	+	Ø	+	+	(+)	9
IRL	(+)	(+)	Ø	+	+	Ø	(+)	-	+	+	+	Ø !	(+)	9
I	+	(+)	+	Ø	Ø	+	+	+	+	+	Ø	Ø	Ø	8
CY	(+)	Ø	+	-	+	(+)	(+)	-	+	+	Ø	Ø	Ø	7
LV	-	Ø	(+)	+	Ø	+	+	+	-	-	-	-	-	5
LT	(+)	-	+	+	+	+	+	Ø	+	+	Ø	Ø	Ø	8
L	+	+	+	-	(+)	+	+	Ø	-	(+)	Ø	Ø	Ø	7
HU	Ø	Ø	+	+	Ø	+	+	+	(+)	-	+	Ø	+	8
MT	Ø	Ø	(+)	+	+	Ø	(+)	Ø	+	+	Ø	Ø	Ø	6
NL	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	Ø !	Ø	Ø	8
A	+	+	(+)	+	+	+	(+)	+	+	(+)	+	Ø	(+)	12
PL	-	(+)	(+)	+	Ø	+	(+)	Ø	+	-	Ø	Ø	Ø	6
P	(+)	-	+	-	-	Ø	+	-	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	3
SI	Ø	Ø	(+)	+	+	+	(+)	-	-	(+)	Ø	Ø	Ø	6
SK	Ø	Ø	(+)	Ø	Ø	+	-	Ø	+	-	Ø	Ø	Ø	3
FIN	+	+	(+)	+	+	+	+	Ø	+	+	Ø	Ø	Ø	9
S	(+)	-	(+)	+	-	+	Ø	Ø	+	+	-	-	Ø	6
UK	(+)	-	+	-	-	(+)	-	Ø	+	+	Ø !	+	(+)	7
EU	15	10	23	16	14	19	19	4	21	18	8	6	8	181

Υπόμνημα

+	Η σύσταση εφαρμόζεται	(+)	Μερική ή προγραμματισμένη εφαρμογή
Ø	Η σύσταση δεν εφαρμόζεται	-	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
+	Η σύσταση εφαρμόστηκε πρόσφατα	Ø !	Ανάκληση προηγούμενης εφαρμογής

²⁰

Ο πίνακας παρουσιάζει τους τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν αναφέρει την εφαρμογή μέτρων αλλά δεν περιλαμβάνει αξιολόγηση των μέτρων.